

NGUYÊN NHÂN DẪN ĐẾN BẠO LỰC HỌC ĐƯỜNG TẠI TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ LÊ LAI QUẬN 8 TP. HCM NĂM 2009

Lê Thị Hồng Thắm*, Tô Gia Kiên*

TÓM TẮT

Bối cảnh: *Bạo lực là vấn đề y tế công cộng toàn cầu. Tại thành phố Hồ Chí Minh, bạo lực học đường tăng lên 13 lần so với năm trước đó. Trường Trung học cơ sở Lê Lai, Quận 8, Tp.HCM có tình hình bạo lực diễn biến phức tạp và nghiêm trọng.*

Mục tiêu: *Nghiên cứu nhằm tìm hiểu nguyên nhân dẫn đến bạo lực học đường của học sinh trường Trung học cơ sở Lê Lai quận 8, Tp.HCM năm 2009.*

Phương pháp: *Nghiên cứu định tính thăm dò được tiến hành trên các học sinh có hành vi bạo lực, thầy cô và phụ huynh học sinh. Thông tin được thu thập qua các bảng hướng dẫn thảo luận nhóm, phỏng vấn sâu và bảng câu hỏi tự điền. Các thảo luận nhóm và phỏng vấn sâu được ghi chú, ghi âm và sau đó được giải băng.*

Kết quả: *Các em có hành vi bạo lực luôn muốn chứng tỏ mình. Ba mẹ các em thường la rầy, đánh đập mỗi khi các em sai phạm và ba mẹ có thái độ xúi giục các em thực hiện hành vi bạo lực khi bị người khác xúc phạm, anh chị thì không quan tâm đúng cách đến các em. Nhà trường chưa tổ chức được chương trình phòng chống bạo lực học đường và không đồng nhất trong cách xử lý các hành vi sai phạm của các em, đôi khi nhà trường còn dùng hành vi bạo lực đối với các em. Khi gặp thầy cô, đôi khi các em không chào vì một số nguyên nhân nào đó.*

Kết luận: *Các em thực hiện hành vi bạo lực luôn muốn chứng tỏ mình. Anh chị quan tâm đến em mình không đúng cách, phụ huynh và nhà trường còn dùng bạo lực đối với các em, bên cạnh đó phụ huynh còn xúi giục các em thực hiện hành vi bạo lực khi có người xúc phạm.*

Từ khóa: *Bạo lực, bạo lực học đường, nguyên nhân của bạo lực học đường*

ABSTRACT

CAUSES OF SCHOOL VIOLENCE IN LE LAI JUNIOR HIGH SCHOOL IN DISTRICT 8 HO CHI MINH CITY IN 2009

Le Thi Hong Tham, To Gia Kien * Y Hoc TP. Ho Chi Minh * Vol.14 - Supplement of No 1-2010: 196-203

Background: *Violence is a public health priority worldwide. In Ho Chi Minh city, school violence was thirteen times higher than that in the previous year. The school violence in Le Lai junior high school in district 8, Ho Chi Minh city was going more complicatedly and seriously.*

Objective: *The aim of this study is to understand causes of school violence in Le Lai junior high school in district 8 Ho Chi Minh city in 2009.*

Methods: *An exploratory qualitative study was conducted on pupils who performed violence, their teachers and parents. Information was collected using topic guides. It was taken notes and recorded during focus-group discussions and in-depth interviews. All records were then transcribed words for words.*

Results: *Pupils who performed violence always wanted to show themselves. Their parents cursed and hit them frequently whenever they made mistakes. Their parents incited them performed violence as they were insulted, and their brothers and sisters did not look after them in the right ways. The school had not yet launched*

* Khoa Y tế Công cộng -Đại học Y Dược Tp.HCM

Địa chỉ liên hệ: CN. Lê Thị Hồng Thắm

ĐT: 0975410496

Email: whitetiger294@gmail.com

a program on violence prevention and not established official disciplines to treat violent pupils. Sometimes the

school performed violent actions on their pupils. When pupils met their teachers, they did not say hello now and then due to certain reasons.

Conclusions: *Pupils who performed violence wanted to prove themselves. Their sisters and brothers did not care them in the right way and their parents incited them to perform violence now and then.*

Keywords: *Violence, school violence, causes of school violence*

ĐẶT VẤN ĐỀ

Năm 1996, tại Hội nghị lần thứ 49, tổ chức Y tế thế giới (WHO) kết luận: “Bạo lực là vấn đề y tế công cộng toàn cầu”. Bộ lao động thương binh và xã hội Tp.HCM cho biết trong số những vụ việc xâm hại từ 2005 - 2007, thì bạo lực gia đình tăng gấp 3 lần, bạo lực cộng đồng tăng 7 lần thì bạo lực học đường tăng lên 13 lần so với những năm trước đó.(2) Điều này cho thấy số trường hợp bạo lực học đường gia tăng đột biến và cao hơn hẳn những trường hợp bạo lực khác. Trường Trung học cơ sở (THCS) Lê Lai nằm tại quận 8 Tp.HCM có tình hình bạo lực diễn ra trong một thời gian dài trên mười năm. Theo như thầy Ngô Đức Bình, đại diện cho trường THCS Lê Lai thì “chuyện đánh nhau giữa học sinh trong trường với nhau, học sinh của trường bị thanh niên bên ngoài đánh trước cổng trường có từ năm 1996”.(5) Nguyên nhân dẫn đến hành vi bạo lực học đường của học sinh trường THCS Lê Lai là câu hỏi mà nhiều người quan tâm. Để trả lời cho câu hỏi đó, nghiên cứu này được tiến hành với mục tiêu tìm hiểu nguyên nhân dẫn đến bạo lực học đường của những học sinh trường THCS Lê Lai quận 8 Tp.HCM năm 2009. Kết quả của nghiên cứu này có thể giúp địa phương đề ra một số biện pháp nhằm làm giảm tình hình bạo lực học đường đang xảy ra.

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Nghiên cứu định tính thăm dò được tiến hành từ tháng 04-05/2009 tại trường THCS Lê Lai quận 8, Tp.HCM. Dân số mục tiêu là tất cả các học sinh đang học tại trường. Dân số nghiên cứu là các em học sinh có hành vi bạo lực khối 6, 7, 8, 9 trường THCS Lê Lai Quận 8 Tp.HCM và các bên liên quan gồm thầy phó hiệu trưởng, cô giám thị, thầy cô chủ nhiệm và

phụ huynh của những học sinh có hành vi bạo lực.

Để thông tin thu thập được chính xác chúng ta áp dụng phương pháp chọn mẫu đa dạng và đồng nhất với mục đích kiểm tra chéo các thông tin của các đối tượng cung cấp với 6 thảo luận nhóm và 10 phỏng vấn sâu. Sáu thảo luận nhóm gồm: 1 nhóm học sinh nữ thực hiện hành vi bạo lực đại diện khối 7, 8; 1 nhóm học sinh nữ thực hiện hành vi bạo lực đại diện khối 9; 4 nhóm học sinh nam thực hiện hành vi đại diện cho 4 khối. Mười phỏng vấn sâu cho các đối tượng liên quan: 1 thầy phó hiệu trưởng, 1 cô giám thị, 4 thầy cô chủ nhiệm, 4 phụ huynh học sinh có con thực hiện hành vi bạo lực.

Để việc thu thập thông tin thuận lợi chúng tôi có liên hệ với thầy phó hiệu trưởng của trường THCS Lê Lai và được sự giúp đỡ của thầy phó hiệu trưởng cùng các thầy cô trong trường chúng tôi đã tiến hành thu thập thông tin tại phòng thí nghiệm vật lý của trường. Kỹ thuật thu thập thông tin đa dạng như: phỏng vấn sâu, thảo luận nhóm và sử dụng bảng từ điển, mỗi kỹ thuật áp dụng phù hợp với từng đối tượng. Thu thập thông tin dựa trên topic guides (bảng hướng dẫn thảo luận nhóm và bảng hướng dẫn phỏng vấn sâu), topic guides được thiết kế theo từng đối tượng và mục tiêu nghiên cứu, sử dụng những câu hỏi mở với những từ ngữ đơn giản dễ hiểu, phù hợp với tiếng địa phương và từng đối tượng nghiên cứu.

Trước mỗi buổi phỏng vấn sâu hay thảo luận nhóm, các công cụ cần thiết cho việc ghi chép và ghi âm đều được chuẩn bị tốt. Các buổi phỏng vấn sâu và thảo luận nhóm đều được ghi chép và ghi âm lại. Ngay sau mỗi buổi phỏng vấn sâu và thảo luận nhóm, nhóm

nghiên cứu sẽ tiến hành giải bằng chính xác từng từ một. Ngoài ra, phương pháp và thông tin cần thu thập đều được các nghiên cứu viên thống nhất.

KẾT QUẢ

Những quan niệm về bạo lực học đường

Khái niệm bạo lực học đường

Các đối tượng nghiên cứu đều cho rằng hành vi bạo lực học đường là những hành vi như kết băng nhóm hăm he bạn bè, ăn hiếp người nhỏ hoặc yếu thế, có thể là hành vi trấn lột đồ - tiền của bạn khác hoặc thậm chí có thể do ghét nhau lâu ngày nên dẫn đến xô xát đánh nhau hoặc đánh nhau có sử dụng hung khí. Đa số các đối tượng cho rằng hành vi chửi nhau và hành vi hiếp dâm không phải là bạo lực học đường.

Ảnh hưởng của những hành vi bạo lực học đường

Đa số các đối tượng nghiên cứu đều cho rằng bạo lực học đường ảnh hưởng đến thể chất, tinh thần và xã hội của nạn nhân. Ảnh hưởng về thể chất bao gồm gãy tay, gãy chân...; ảnh hưởng về mặt tinh thần là các em luôn luôn lo lắng, sợ sệt, tư tưởng không ổn định khiến các em không thể tập trung vào bài vở, còn ảnh hưởng về mặt xã hội ở chỗ là các em bị những người xung quanh đánh giá không tốt về nhân phẩm, nhân cách.

"Có chứ, ảnh hưởng nói gì ảnh hưởng thì kêu bằng đánh giá... một người học sinh... coi á kêu bằng làm mất nhân phẩm... nhân cách của học sinh."

Phỏng vấn sâu phụ huynh

1

Đặc tính cá nhân, xã hội và thái độ khi thấy hành vi bạo lực

Đặc tính cá nhân, xã hội

Các em thực hiện hành vi bạo lực có kết quả học tập trung bình hoặc yếu. Nhưng đa số các em thực hiện hành vi bạo lực cho rằng vấn đề học tập là không khó. Một số thầy cô cho rằng các em học yếu không phải do các em kém tư duy mà do các em không chịu chăm

chi học hành và còn tùy thuộc vào thầy cô, nếu thầy cô bản lĩnh hơn các em và có thể quản lý các em thì các em học rất tốt ở môn học đó và ngược lại.

"...những em gây gổ đánh nhau không hẳn nói là những em dốt,... các môn học sẽ không đều, tức là cái môn nào... thầy cô nào dạy mà nó quậy được thì nó không học hành cái gì cả..., nhưng mà trong những lớp mà giáo viên cứng hơn nó, bản lĩnh hơn nó, mà nếu bản thân cái đầu của nó không phải là ngu dốt gì thì nó học rất khá tức là như vậy trình độ học của nó không đồng đều, nó có thể thi lại, nó có thể ở lại nhưng mà những đứa mà đem ra mà nói học dốt thì không hẳn chính xác lắm, nếu mà giáo viên có bản lĩnh hơn thì có thể là khắc phục được tội nó."

Phỏng vấn sâu thầy cô 4

Các em này thích chơi với bạn theo một nhóm và hay nghe lời rủ rê của bạn trốn đi chơi, đi đánh nhau. Khi có người xúc phạm đến mình, các em sẽ đòi co và có thể dẫn đến đánh nhau. Các em không hề sợ nhóm nào trong trường, mà cho rằng người ta thích đánh nhau với mình thì mình chịu theo ý người ta thôi. Có em cho rằng mình là đàn anh đàn chị trong trường nên không sợ bất kỳ một ai.

"Người ta thích đánh lộn với mình, người ta thích thì mình chịu thôi, còn người ta không thôi. Cái chuyện đó chuyện bình thường thôi em thấy vậy."

Thảo luận nhóm 6

Thái độ của các em thực hiện hành vi bạo lực khi thấy hành vi bạo lực

Đa số các em thực hiện hành vi bạo lực cho rằng khi các em thấy có người khác đánh bạn mình thì các em đều bênh vực bạn, nhưng khi thấy bạn mình đi bạo lực người khác đa số các em đều ngăn cản.

Mối quan hệ xã hội của các em thực hiện hành vi bạo lực

Đa số các đối tượng nghiên cứu đều cho là khu vực mình đang sống có nhiều người dân lao động nghèo và không có nghề nghiệp ổn định. Có nhiều tệ nạn xã hội, đặc biệt là tình

trạng mua bán và sử dụng ma túy, tình hình an ninh xung quanh không được an toàn vì có nhiều ăn cắp ăn trộm.

“Nói chung... nếu mà trong xóm 10 nhà thì có 9 nhà bán hàng trắng rồi.”

Thảo luận nhóm 6

Đa số các đối tượng nghiên cứu cho rằng những người hàng xóm không có tinh thần quan tâm giúp đỡ lẫn nhau. Những người bạn hàng xóm của các em thì một số không đi học, mà còn hút thuốc, đánh bài và rất thích chơi game.

Hoàn cảnh gia đình của các em thực hiện hành vi bạo lực

Tình trạng gia đình

Đa số các đối tượng nghiên cứu cho biết là ba mẹ của các em thực hiện hành vi bạo lực là những người dân không có nghề nghiệp ổn định, phải bỏ nhiều công sức để đi kiếm tiền nuôi con bằng những nghề lao động chân tay. Khi ba mẹ các em gặp chuyện không vui thì sẽ có cãi cọ và dẫn đến đánh nhau. Đa số các anh chị của các em đều nghỉ học sớm và đi làm thuê, làm mướn, có người bị ở tù vì tội đánh người gây thương tích, mỗi khi em mình có va chạm, đánh nhau thì những người anh chị này đều ra bên vực.

“Đánh lộn ở tiệm nét đó, rồi anh ra anh bình, đánh thằng kia, xong nó cầm dao ra dí, rồi hai anh em đánh thằng đó...đánh thằng đó nhập viện luôn.”

Thảo luận nhóm 3

Sự quan tâm của phụ huynh đối với các em

Đa số các phụ huynh đều cho con những gì mà con thích, nhưng phụ huynh lại không quản lý được giờ giấc của con, kể cả ngày giờ đi học. Phụ huynh không nắm rõ kết quả học tập, cũng như không biết được con chơi với ai và thích chơi những trò chơi gì. Nhưng khi biết con mình làm sai một vấn đề gì đó thì phụ huynh dùng bạo lực đối với con như la rầy, đánh đập, xích lại không cho con đi chơi. Điều này cũng được một số thầy cô khẳng định là

trên 80% các em thực hiện hành vi bạo lực bị roi đòn từ cha mẹ.

“Đánh vô bụng, đánh vô đầu... ba nắm đầu em đánh... đập vô cạnh sắt luôn, rồi có khi lấy móc sắt chập 2-3 cây đánh em, bởi vậy người em theo không nè, theo do ông đánh.”

Thảo luận nhóm 6

Đa số các phụ huynh sẽ dùng bạo lực đối với con mình mỗi khi con mình có hành vi bạo lực. Nhưng khi phụ huynh biết được con mình bị bạo lực bởi một ai đó, thì một số phụ huynh xúi giục các em đánh trả lại, một số phụ huynh có thái độ tiêu cực hơn bằng cách kêu giang hồ ra giải quyết giùm.

“Tôi nhà méc, mà méc không được thì tôi kêu giang hồ quất nó, họ xử không được kêu giang hồ quất”

Phòng vấn sâu phụ huynh 4

Nhà trường

Nhà trường đã tổ chức nhiều chương trình để làm tăng tinh thần đoàn kết của các học sinh, nhưng chưa tổ chức được chương trình phòng chống bạo lực học đường. Khi có học sinh đánh trong trường thì thầy cô sẽ ra can thiệp nhưng khi đánh nhau trước cổng trường thì có lúc nhà trường không can thiệp cho dù các em nhờ sự giúp đỡ từ nhà trường.

“Có lần con tôi ở trong trường mới vừa đi ra. Thì bị cái thằng ở bên phường 14 qua đánh... ở trên lầu bạn nó với em nó nhìn thấy á, kêu mở cửa ra cho thằng nhỏ chạy vô mà không ai mở hết, mà có một mình thằng nhỏ ở ngoài mà, mური mấy hai chục thằng đánh mà không ai mở cửa cứu.”

Phòng vấn sâu phụ huynh 4

Nhà trường có nhiều cách xử lý hành vi sai phạm của các em, nhưng đối với thầy cô khác nhau thì sẽ có cách xử lý khác nhau, có thầy thì dạy dỗ, có thầy thì đánh các em liền. Đa số các em cho rằng thầy cô xử lý hành vi sai phạm đối với mình là không công bằng. Điều này cho thấy các em có nhiều bất đồng với thầy cô, nếu vấn đề này không được giải quyết thì nó sẽ làm cho mối quan hệ giữa thầy và trò ngày càng xa cách.

“... theo em nghĩ không có công bằng. Tại vì em nhớ cái lần lớp tám, lỗi là do hai đứa luôn, phạt [phạt đình chỉ học tập] em tới mười ngày, phạt đứa kia có ba ngày.”

Thảo luận nhóm 6

Các em học sinh trong trường chơi với nhau theo nhóm, trong một nhóm thì các em chơi với nhau rất thân nhưng giữa các nhóm thì cũng có xung đột. Đa số các em học sinh trong trường đều có người che chở, bảo kê cho nên các em không sợ nhóm nào trong trường. Đa số những em thực hiện hành vi bạo lực có thái độ khác nhau đối với những thầy cô dạy mình, có thầy cô thì các em chào, có người thì các em không chào hỏi vì thầy cô có nhiều thái độ và hành vi làm cho các em không thích như nói chuyện mày tao với học sinh, hoặc là xử ép các em vấn đề gì đó.

Nhà trường rất ít kiểm tra các em đem hung khí đến trường, chỉ khi nào nhà trường nhận được thông tin là có học sinh mang hung khí đến trường, thì mới đi kiểm tra. Thầy cô thấy rằng vấn đề học sinh đem hung khí đến trường là rất ít và cũng không thấy nguy hiểm gì, nhưng các em thực hiện hành vi bạo lực lại cho rằng học sinh đem hung khí đến trường là rất nhiều. Điều này cho thấy thầy cô không biết được mức độ trầm trọng về việc học sinh đem hung khí đến trường, nên ít có tổ chức kiểm tra, giám sát các em về hành vi này. Điều này có thể là yếu tố thúc đẩy học sinh mang hung khí đến trường nhiều hơn.

“...một phần lớn cũng cỡ 60-70% các bạn nam có đem vũ khí lên trường hết.”

Thảo luận nhóm 6

Mức độ bạo lực học đường của trường THCS Lê Lai

Mức độ bạo lực học đường của trường THCS Lê Lai xảy ra mỗi ngày, đặc biệt ở khối bảy và khối tám. Khi đánh nhau không có chuẩn bị trước thì các em đánh tay không, nhưng khi có xích mích hay trả thù mà có chuẩn bị trước thì sẽ dùng hung khí.

BÀN LUẬN

Những quan niệm về bạo lực học đường

Các đối tượng nghiên cứu đều cho rằng hành vi bạo lực học đường là những hành vi đánh nhau hoặc đánh nhau có sử dụng hung khí, điều này giống khái niệm về bạo lực của CDC (Center for disease control - Trung tâm kiểm soát và phòng ngừa bệnh tật Hoa Kỳ).[5] Tuy nhiên các đối tượng lại cho rằng hành vi chửi nhau và hiếp dâm không phải là hành vi bạo lực học đường. Các đối tượng xem hiếp dâm không phải là hành vi bạo lực học đường là một điều rất đáng lo ngại vì hậu quả của nó có thể gây cho nạn nhân những chấn thương về thể chất, nhưng quan trọng hơn là chấn thương về tinh thần trong khoảng thời gian rất dài. Đa số các đối tượng nghiên cứu cho rằng bạo lực học đường ảnh hưởng về thể chất, tinh thần và xã hội; nghĩa là ảnh hưởng rất lớn đến sức khỏe của nạn nhân, theo như định nghĩa sức khỏe của WHO.

Đặc tính cá nhân, xã hội và thái độ khi thấy hành vi bạo lực

Các em thực hiện hành vi bạo lực học có kết quả học tập trung bình hoặc yếu. Không phải các em kém tư duy mà có thể một phần do các em mê chơi nên chưa quan tâm đến vấn đề học tập cũng như tương lai sau này. Hơn nữa, các thầy cô không thể quản lý được lớp học nên các em có thể trốn tiết đi chơi dẫn đến kết quả học tập bị kém.

Các em không hề sợ nhóm nào hoặc bất kỳ một bạn nào trong trường có thể do các em có các đàn anh đàn chị bảo kê, hoặc bản thân em đó là đàn anh đàn chị trong trường nên các em luôn chịu theo ý đối phương nếu đối phương muốn đánh nhau. Nếu chúng ta không giải quyết kịp thời vấn đề này, thì bạo lực học đường tại những trường THCS nói chung và trường THCS Lê Lai nói riêng sẽ ngày càng gia tăng.

Khi thấy bạn mình bị bạo lực thì đa số các em đều ra bên vực bạn, nhưng khi thấy bạn

mình đi bạo lực người khác thì đa số các em đều ngăn cản. Điều này cho thấy các em này rất bênh vực bạn mình nhưng các em còn biết được nên bênh vực bạn khi nào.

Mối quan hệ xã hội của các em thực hiện hành vi bạo lực

Những người xung quanh nơi các em thực hiện hành vi bạo lực sinh sống, đa số là những người dân không có nghề nghiệp ổn định. Có thể do mức thu nhập bình quân của họ không được ổn định làm cho họ có thể làm những chuyện trái pháp luật, điều này có thể giải thích tại sao nơi đây có nhiều tình trạng tệ nạn xã hội, và an ninh không được bảo đảm.

Hàng xóm xung quanh của các em không có quan tâm lẫn nhau. Những người bạn hàng xóm của các em thì một số không đi học, mà còn hút thuốc, đánh bài và rất thích chơi game. Điều này cho thấy các em các em sống trong khu vực khá phức tạp về tệ nạn xã hội và có mối quan hệ xã hội không tốt nên ảnh hưởng nhiều đến cách suy nghĩ, cũng như hành vi bạo lực của các em.(3)

Hoàn cảnh gia đình của các em thực hiện hành vi bạo lực

Đa số ba mẹ của các em thực hiện hành vi bạo lực là những người lao động chân tay, mỗi khi ba mẹ các em gặp chuyện không vui thì sẽ có cãi cọ và dẫn đến đánh nhau. Đa số các anh chị của các em đều nghỉ học sớm và đi làm thuê, có người còn bị ở tù, các anh chị này luôn bênh vực các em của mình nên mỗi lần các em có va chạm, đánh nhau thì những người anh chị này đều ra bênh vực và có thể đánh gây thương tích cho người đã xúc phạm em mình. Điều này cho thấy gia đình là nền tảng cơ bản để các em xây dựng và hình thành nhân cách. Khi cha mẹ các em không gương mẫu trong cách cư xử với nhau trong sinh hoạt hằng ngày(1) cũng như sự quan tâm không đúng cách của anh chị đối với các em có thể làm cho các em cảm thấy ỷ lại và tăng hành vi bạo lực của các em nhiều hơn.

Sự quan tâm của phụ huynh đối với các em

Phụ huynh quan tâm đến các em không đúng cách thể hiện ở chỗ phụ huynh cho các em những gì các em thích, nhưng lại không nắm rõ được kết quả học tập cũng như không biết em chơi với những ai, mỗi khi biết các em sai phạm, đa số các phụ huynh đều dùng bạo lực để dạy dỗ các em. Điều này cho thấy các em thường xuyên bị bạo lực từ gia đình, nếu vấn đề này kéo dài thì sẽ ảnh hưởng nhiều đến tâm lý của các em, không chỉ vậy mà nó còn ảnh hưởng nhiều đến hành vi của các em, đặc biệt là hành vi bạo lực. Theo một nghiên cứu của bộ công an thì có 49% các em vị thành niên bị phạm tội phạm này về cách đối xử đối của bố mẹ và trong một điều tra khác thì cho thấy những gia đình nào có hành vi bạo lực với con cái của họ thì con cái của họ có xu hướng bạo lực cao hơn những người con sống trong gia đình bình thường.(1) Khi phụ huynh biết được các em bị bạo lực, thì phụ huynh có thái độ xúi giục các em đánh trả lại, có người còn nhờ xã hội đen ra giải quyết dùm, điều này cho thấy từ vấn đề bạo lực của các em học sinh mà chúng ta không kịp thời giải quyết, thì sẽ dẫn đến bạo lực kế tiếp có liên quan đến người lớn.

Nhà trường

Nhà trường chưa tổ chức được chương trình phòng chống bạo lực học đường có thể do nhà trường không có khả năng thực hiện, vì để tổ chức được một chương trình phòng chống bạo lực đúng nghĩa thì cần phải có đủ điều kiện về nhân lực và tài lực. Nhà trường thiếu can thiệp đến việc học sinh đánh nhau trước cổng trường, vấn đề này cần phải cải thiện nếu không thì nó có thể là yếu tố thúc đẩy việc học sinh đón đường đánh nhau trước cổng trường, mỗi khi tan trường sẽ nhiều hơn. Việc nhà trường không đồng nhất với nhau trong xử lý hành vi sai phạm của các em, làm cho các em cảm thấy mình bị xử lý không được công bằng. Điều này có thể làm cho các em có nhiều bất đồng với thầy cô hơn, nếu vấn đề này không được giải quyết thì nó sẽ làm

cho mối quan hệ giữa thầy và trò ngày càng xa cách. Theo như thầy cô thì việc học sinh đem hung khí đến trường là rất ít nhưng thực tế các em lại cho rằng việc học sinh đem hung khí đến trường là rất nhiều. Điều này cho thấy thầy cô không biết được mức độ trầm trọng về việc học sinh đem hung khí đến trường, nên ít có tổ chức kiểm tra, giám sát các em về hành vi mang hung khí đến trường, điều này có thể là yếu tố thúc đẩy việc học sinh mang hung khí đến trường nhiều hơn.

Mức độ bạo lực học đường của trường THCS Lê Lai

Việc đánh nhau của các em thực hiện hành vi bạo lực học đường xảy ra mỗi, điều này không có gì là lạ vì các em luôn muốn chứng tỏ mình, các em đều đồng ý mỗi khi có người rú các em đánh nhau.

KẾT LUẬN

Bạo lực học đường là hành vi đánh nhau, đánh nhau có sử dụng hung khí, nhưng không phải là hành vi chửi nhau và hiếp dâm. Hành vi bạo lực học đường ảnh hưởng rất nhiều đến sức khỏe của nạn nhân và những người xung quanh. Các em thực hiện hành vi bạo lực không phải là những em kém tư duy, mà do các em mê chơi, nghe lời bạn trốn học đi chơi, đi đánh nhau. Các em không sợ nhóm nào trong trường. Nhưng các em biết được khi nào nên bênh vực bạn và khi nào không. Khu vực nơi các em sinh sống khá phức tạp đặc biệt là tình trạng tệ nạn buôn bán và sử dụng ma túy, mối quan hệ của các em với những người xung quanh không tốt. Ba mẹ của các em không có nghề nghiệp ổn định và khi gặp chuyện không vui thì hay cãi cọ và đánh nhau. Anh chị của các em quan tâm không đúng cách đến các em. Phụ huynh thì không có quan tâm nhiều về vấn đề học tập, vấn đề vui chơi giải trí cũng như vấn đề giao lưu kết bạn của các em. Phụ huynh thường dùng bạo lực đối với các em khi biết các em làm sai vấn đề gì đó và phụ huynh có thái độ xúi giục các em đánh trả lại người

đã xúc phạm đến các em. Mối quan hệ giữa thầy cô và các em không được tốt. Nhà trường chưa quan tâm nhiều đến vấn đề bạo lực và cũng chưa có hình phạt cụ thể đối với từng mức độ sai phạm của các em và đôi khi mang tính bạo lực.

ĐỀ XUẤT VÀ KIẾN NGHỊ

Địa phương cần tổ chức nhiều buổi truyền thông đại chúng về phương pháp giáo dục con cái cho các bậc cha mẹ và phải nhấn mạnh rằng đối với con cái các bậc cha mẹ phải yêu thương dạy bảo chứ không nên dùng những hình phạt mang tính bạo lực để răn đe, đặc biệt cha mẹ không nên xúi giục con mình đánh trả lại đối với người có hành vi bạo lực với con mình. Bên cạnh đó, địa phương cũng nên tổ chức các buổi nói chuyện chuyên đề về vấn đề bạo lực học đường cho nhà trường, để nhà trường biết rõ hơn các hành vi bạo lực học đường là gì, đặc biệt là phải nhấn mạnh đến hành vi bạo lực học đường bao gồm cả hành vi hiếp dâm và chửi nhau. Sau đó, nhà trường nên tuyên truyền lại cho các em học sinh biết về những vấn đề trên. Nhà trường cũng nên đề ra một số hình phạt cụ thể đối với từng mức độ sai phạm của các em và công khai thông báo những hình phạt đó. Nhà trường nên can thiệp và giải quyết tất cả những trận bạo lực của các em xảy ra trong và trước cổng trường, cũng như dạy cho các em biết làm như thế nào khi mình bị bạo lực. Nhà trường cần tổ chức những chương trình về tâm lý học sinh, để thầy cô biết cách quản lý và ứng xử trước những hành vi sai phạm các em, đặc biệt là các em cá biệt. Nhà trường cần phải kết hợp với đội ngũ công an địa phương để xây dựng một đội chuyên nghiệp nhằm quan sát, kiểm tra các hành vi nguy cơ dẫn đến bạo lực đặc biệt là hành vi mang hung khí đến trường; đồng thời đội ngũ chuyên nghiệp này nên đứng canh ở trước cổng trường mỗi khi học sinh ra về.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Báo điện tử của trung ương hội khuyến học Việt Nam.Tré

vị thanh niên phạm tội do ảnh hưởng của cha mẹ.
<http://dantri.com.vn>

2. Báo Giáo Dục Thành Phố Hồ Chí Minh. Tình hình bạo lực tại Việt Nam. <http://www.giaoduc.edu.vn>
3. Etienne Krug. Handbook for the documentation of interpersonal violence prevention programmes. Chapter 2: Conceptual framework and programme documentation criteria (11-15). World health organization.
4. Trung tâm kiểm soát và phòng ngừa bệnh tật. Định nghĩa bạo lực học đường. <http://www.cdc.gov>
5. Trung tâm báo chí và hợp tác truyền thông quốc tế. Học sinh trường THCS Lê Lai bị đánh từ 10 năm. <http://vietbao.vn>

